

הצוות הקבועות ולפגישות אישיות עם פרס. מתרכז בעבודתו כלישכה. יועץ נוסף היושב מחוץ למישור הוא **עמירם ניר**, יועץ ראש-הממשלה שלה לענייני טרור. ניר, לשעבר איש צבא-הקבע, שהיה במשך תקופה ארוכה הנהלת הצבאי של הטלוויזיה, עזב את מיקצועו התיקשורתי ערב הבחירות של 1981. הוא הצטרף אז למפלגת-העבודה ועבר בצמוד לפרס. אחרי הבחירות, כשהתברר שהמערך לא זכה בשילטון, התרחק ניר מהפר לייטיקה לטובת האקדמיה. הוא עבד במשך תקופה מסוימת במכון למחקר-קריים אסטרטגיים באוניברסיטת תל-אביב. באתו זמן התחתן ניר (35) עם ג'ודי מוסס. בתו של נוח מוסס, מבעלי ידיעות אחרונות.

וזמן קצר לפני הבחירות האחרונות מונה כחבר הוועדה-המנהל של רשות-השידור. סמוך למינוי זה, ומייד עם היוודע דבר הקדמת הבחירות, שב ניר לפעילות במטה-הבחירות של מפלגת העבודה. חזרתו לא שימחה, כלשון המעטה, את נר-הפרס האחרים, והם הירבו להתרגז בגללו. הם טענו אז כי ייחוסו המישפחתי (נגלל גישואיו) הוא הסיבה לכך שפרס הסכים לקבלו, וכי נוח מוסס כפה את ניר על ראשי-המפלגה. עוזרי-פרס האחרים לא עברו איתו בהרמוניה, אך ניר, היודע כמיש שאינו מותר בקלות, המשיך בתפקידו.

אחרי הבחירות, עם חלוקת התפקידים, הבהיר ניר כי הוא מעוניין ב"תפקיד ביטחוני. במשך שבועות ארוכים דובר על מינוי כיועץ לענייני טרור, אך המינוי הרישמי בושש לבוא. ניר הירבה להופיע ולהישחף באמצעי-התיקשורת, ואמרו כי אנשי קהילת-המודיעין התנגדו למינויו בעיקר בגלל סיבה זו. אך לבסוף זכה בתפקיד, ומאו הוריד פרופיל כאופן טוטאלי. אין הוא מתראיין, אינו מגיב על אירועים, אינו נפגש עם עיתונאים.

מישרו נמצא בקרייה בתל-אביב. ניר מגיע לירושלים לעיתים רחוקות, ואז הוא נפגש ביחידות עם ראשי-הממשלה. אין הוא מעורב עם היועצים האחרים. גם לפני יש שאיפות פוליטיות, והוא נמצא במקום ה-87 ב"רשימת המערך לכנסת.

היועצים החיצוניים

לכל היועצים האלה — עשרה במיספר (ביילין, סכיר, נוביק, נויבר, בורג, נבו, ישי, ניר, אפלכאום ופלג) יש לישבות ומוכרות. חוץ מפלג ובורג מחזיקים כולם במכוניות ממשלתיות. לביילין יש גם נגה. אפלכאום משתמש בדרך כלל ברכב הלישכה, וגם לרכב זה יש נגה. פלג ובורג החזירו את מכוניות-השרד שלהם אחרי סערה תיקשורתית, שבאה בעיקבות הקיצוצים והתוכנית הכל-

יועצים טמיר וסכיר ליד פרס בעת הפגישה עם האסיפזר יוחננס-אולוס ה-2 כולם אשכנזים, כולם אקדמאים, כולם צעירים וכולם גברים

כלית החדשה. כל אלה גם מקבלים משכורות, והם פקידים-משלה.

חוץ מהם מחזיק פרס עוד בכמה יו"צים "חיצוניים", שאינם בעלי מישור רות רישמיות ואינם מקבלי משכורות. **מושה תאומים** (40), מבעלי מישור-הפירטום גיתם, מקורב לפרס עוד מתקופת רפ"י. הוא משמש יועץ לענייני תרמית. תאומים מופיע לפחות פעם בשבוע בלישכה, לעיתים גם בביתו של פרס. הוא עורך עבודת משרדית-מוקד איתו. הוא גם היה יועץ של פרס בתקופת מערכת-הבחירות. תאומים אינו מקבל שכר עבור שירד תיו המיקצועיים.

פרס מתייעץ לעיתים קרובות גם עם שני אנשים נוספים — **אל שוזימר** (65), אזרח אמריקאי לש"ע, שסייע לישראל בפעולות רכש בימי מילחמת-העצמאות ואז גם הת"ייד עם פרס. שוזימר יסד את התע"ייה האווירית ועמד בראשה במשך שנים רבות. הוא פרש מתפקידו זה מייד אחרי המהפך של 1977. הוא יועץ ראש-הממשלה לענייני מרע וטכנו-לוגיה, ומקבל עבור ייעוץ זה שכר סימלי של שקל אחד לשנה.

השני הוא **אשר** (ארתור היפה) **בדנתן** (65), שהוא ירד אישי ותיק של פרס עוד מהתקופה שבה היו שניהם מנערי כדגוריון ומתקופת רפ"י. בדנתן היה שגריר ישראל בצר"פת ובגרמניה. הוא משמש יועץ ל"תפקידים מיוחדים, וגם הוא מקבל שכר של שקל אחד בשנה. מבין כל האנשים האלה, יש שיבעה שמקיימים ביניהם פגישות קבועות — ביילין, נוביק, נויבר, פלג, סכיר, אסקרוב ובורג.

מיוחד. כולם אשכנזים, כולם אקדמאים, כולם צעירים וכולם גברים. כולם אשכנזים, כולם אקדמאים, כולם צעירים וכולם גברים.

גילם של היועצים מהווה מקור לקינאה בקרב פוליטיקאים ותיקים רבים, ואלה מרכיבים להפיק את הדיעה שאין הם רציניים, בגלל גילם. אין ספק שגילם מכבא מגמה חיובית בפוליטיקה הישראלית המוקינה. בארצות אחרות במערב יש פתיחות הרבה יותר גדולה לאנשים צעירים, ראש ממשלת צרפת, לדוגמה, הוא "רק" בן 38. גילם הצעיר הוא תכונה חיובית של היו"צים. הם מלאי-מרץ ושופעי רעיונות. מקורבים למישור ראש-הממשלה טוענים שהמינויים היו מיקריים לגמרי. שלא היתה בהם מחשבה, המקובלת בארצות אחרות בעולם, לקחת לתפקיד יועץ את האנשים הטובים ביותר במיקצוע, ולא להתבסס על התחשבות מפלגתית.

מישהו סיפר כי מייד אחרי חתימת הסכם ממשלת-האחדות-הלאומית היו צריכים בכירי מפלגת-העבודה לעלות לירושלים. מי שהצטרף לאותה נסיעה, זכה אחר-כך בתפקיד בכיר, הדבר בו"לט במיוחד בהצהרותיו המדיניות של פרס בנושאים שונים. כל היועצים הצעירים יודעים כיונים, חלקם אפילו על גבול השמאלניות, אך הדבר אינו מתבטא בדרכו ובדבריו של פרס. אולי להיפך — הצהרותיו האחרונות מתאמות לקו הקיצוני ביותר של מפלגת-העבודה, ולא היו נראות מורא אילו נאמרו מפי איש-הרות בכיר. לכן טוענים רבים כי השפעתם של היו"צים מועטה, ושואפת לאפס. פרס מחד זיק אותם לצידו, כך אומרים, כדי שיהיה לו קהל. את כל ההחלטות הוא מקבל בעצמו, בלא להתחשב בדעתם של האחרים.

מינויים מיקריים לגמרי

ל היועצים מכנים אותו שימי עון (שנשמע כמו "שימוץ") בפורר מים סגורים. כשהם משוחחים ביניהם הם מכנים אותו גם רוח"ם (מתחרו עם "שוהם").

באופן מפתיע יש דימיון חיצוני רב בין כמה מן היועצים: סכיר, ביילין, פלג ונוביק. חוץ מן הדימיון החיצוני יש קווים משותפים לכל היועצים: הם כולם גברים, בכל הצוות הגדול המקיף את ראש-הממשלה (גדול יותר מצוות היועצים של מנחם בגין) אין אף אשה אחת, חוץ מעליזה אשר, שהיא עוזרת אישית ואינה שותפה להחלטות ול"ישיבות, וחוז מניצה **שסירא** **ליבאי**, עוזרת ראש-הממשלה לענייני-נשים, העושה את עבודתה כמעט במחירת, ואינה מקורבת לפרס באופן

היועצים, שרובם קשורים בצורה זו או אחרת בתיקשורת, עוסקים בצד המיקצועי של הופעותיו. תפקידם הוא לקיים קשר טוב עם העיתונאים הישר-אליים והזרים (הבכירים שביניהם) ולי-הציג אותו באור חיובי בארץ ובעולם. על לוח-הפגישות של פרס ממונה בועז אפלכאום, לעיתים בהתייעצות עם אורי סכיר, כשהדבר נוגע לתיקשורת. כמעט שליש מזמנו של ראש-הממשלה מוקדש לפגישות עם עיתונאים. עיתונאי מדיני בכיר סיפר כי ב"תקופת שילטונו של בגין לא הודמן לו מעולם לשוחח עם ראש-הממשלה שיהיה אישית, שיחתי-רקע שאינה לצי"טוט, ולעומת זאת עם פרס נפגש כבר עשרות פעמים ביחידות, גם בלישכתו וגם בביתו בירושלים. יועציו הקרובים של פרס מספרים שפרס משתקף בצורה חיובית ביותר בתיקשורת העזי למית, וזה, אולי, אחד הדברים החד-שוכים ביותר.

המטרה העליונה: התדמית

בגלל אופיו של ראש-הממשלה, ובניגוד לקורמיו מתנועת-החרות, יש כמישר פעילות עד השעות ה"מאוחרות של הערב. אולי זו הסיבה לכך שהיועצים אינם מקיימים קשרים חברתיים ביניהם, מחוץ לשעות-הע"לירושלים, ועושים יוסיים את דרכם אל המישור ובחזרה. בינם לבין עצמם הם מבדילים בין מי שהיו חלק מן המפלגה גם בתקופת האופוזיציה, לתקופת המידבר"כפי שהם מכנים אותה, ובין מי שהצטרפו מאוחר יותר — בעיקר אורי סכיר, קשה למצוא, כבדיקה ראשונית, סיכוסים מעל או מתחת לפני השטח בין היועצים והמקורבים השונים. לכולם חשובה תדמיתו ועבודתו של פרס, והם עושים יד אחת למען המטרה המשותפת. את הסיכוסים האישיים ביניהם דחקו, בינתיים, לשוליים. אלה יצוצו, בוודאי, כשתגיע עת הרוטציה, בעוד שנה, וכולם יצטרכו לעזוב את השמנת לרעת החיים האפורים. לא ברור עדיין מה יעשה כל אחד מהם כיום שבו ייכנס — אם ייכנס — יצחק שמיר ללישכת ראש-הממשלה. מישהו אמר כי יצטרכו לבנות אגף ענק במישרד-החוץ, כדי לאכלס בו את כל יוצאי מישור ראש-הממשלה, החל מן הש"ע ועד וייצמן ועד אחרון עוזרי-היועצים. סכיר יחזור בוודאי למישרד-החוץ. הוא מצהיר שוב ושוב שהוא רק מושאל לתפקיד. אפלכאום וביילין יילכו עם פרס למישרד-החוץ. פלג ישוב לעסקים הפרטיים, בורג יחזור למכון ואן-ליר, נוביק לאוניברסיטה. יתכן שגם ניר ישוב למכון למחקרים אסטרטגיים. נבו יישאר, קרוב לוודאי, במקומו, וכל השאר יצטרכו למ-צא פרנסה אחרת.

אני אוהבת שהם נוגעים בי...